

VÄLKOMMEN till konferensen
som fortsätter att sprida kunskap och reflektion
kring det ANDT-förebyggande arbetet!

Förebygg.nu

15-16 november 2017

Folkets Hus, Göteborg

PROGRAM 2017

Konferensen Förebygg.nu har under åren kommit att bli en högt uppskattad mötesplats för alla som arbetar med eller är intresserade av förebyggande eller främjande verksamhet inom alkohol, narkotika, dopning och tobaksområdet. Programmet är uppbyggt utifrån gemensamma föreläsningar blandat med valbara seminarier och fokusspar. Du erbjuds ett smörgåsbord av varierande smak och innehåll vilket gör att du sätter ihop ditt eget kompetensutvecklande program.

PROGRAM 2017

14 NOVEMBER

Mat, musik och umgänge. Mötesplats med drop in för dig som ankommer dagen innan.

15 NOVEMBER

- 08.00 Registrering och kaffe
- 09.30 Invigning av Förebygg.nu 2017 i Draken
- 10.00 Föreläsning i Draken: Narkotika och hållbar utveckling (engelska)
- 10.40 Fikapaus
- 11.10 Föreläsning i Draken: Jämlik hälsa – en utmaning i det ANDT förebyggande arbetet
- 11.50 CAN:s Prisutdelning i Draken
- 12.15 Lunch
- 13.30 Seminariepass 1
- 14.30 Fikapaus
- 15.00 Seminariepass 2
- 16.00 Förflyttning till Draken
- 16:10 Föreläsning i Draken: Myndighetssamerkan för att stödja genomförandet av ANDT- strategin; nulägesbeskrivning och framtidsutblickar!
- 16.50 Kort summering och avslutning av dagen
- 17.00 Slut för dagen
- 19.00 Gemensam Festkväll med trerättersmiddag

16 NOVEMBER

- 08:00 Registrering och kaffe
- 09:00 Fokusspår
- 10:15 Fikapaus
- 10:45 Fokusspår, fortsättning
- 12:00 Lunch
- 13:15 Fokusspår, fortsättning
- 14:20 Förflyttning till Draken
- 14:30 Gemensam avslutning i Draken: Vår sort - om socialt utanförskap i ett barnperspektiv
- 15:30 Fika

FÖRFEST

14 november kl. 18.00–20.00

Restaurang Trappan, Folkets Hus

Välkommen på Förfest!

Kvällen innan konferensen är det Förfest med drop in från kl. 18.00 till kl. 20.00 i Restaurang Trappan. Deltagare, föreläsare och utställare som anländer under tisdagen är välkomna till Förfest inför Förebygg.nu 2017. Det bjuds på enklare plockmat, alkoholfri dryck och livemusik. Ett tillfälle att smygstarta konferensen, träffa nya och gamla bekantskaper samt fylla på med energi.

Förfesten arrangeras av NBV Väst och Föreningen Fruktdrycker.

IGNING AV FÖREBYGG.NU 2017

15 november kl 9:30

Moderator: Ulrika Ankargren hälsar välkommen

Invigningstal av Lisbeth Schultze

Lisbeth Schultze, länsöverdirektör, Länsstyrelsen Västra Götalands län

FÖRELÄSNING I DRAKEN

15 november kl 10:00

Narkotika och hållbar utveckling

(föreläsning hålls på engelska)

Det globala narkotikaproblemet är starkt sammanflätat med frågor som rör ekonomi, sociala aspekter, korruption och rättssäkerhet. Världens ledare har förbundit sig till 17 globala hållbarhetsmål som ska förändra världen till år 2030. För att lyckas med de högt uppsatta målen måste vi öka vår förståelse för hur droger påverkar de olika aspekterna så som social utveckling, jämställdhet, miljö, våld och terror. Dr. Me kommer att ge en överblick över den globala situationen och hur narkotikafrågan interagerar med frågor kring hållbar utveckling.

Läs mer om föreläsningen på forebygg.nu

Medverkande

Chloe Carpentier, Chief of the Drug Research Section at the United Nations Office on Drug and Crime (UNODC)

FÖRELÄSNING I DRAKEN

15 november kl 11:10

Jämlik hälsa – en utmaning i det ANDT förebyggande arbetet

Folkhälsan i Sverige är till stora delar god. Däremot är hälsan ojämnt fördelad i befolkningen. Skillnaden ökar mellan de grupper som har den bästa hälsan och de som har den sämsta. Hur kan vi utforma våra insatser för att utjämna skillnader mellan kvinnor och män, olika åldersgrupper och utbildningsgrupper för att minska de påverkbara hälsoklyftorna?

Medverkande

Ing-Marie Wieselgren, projektchef på Uppdrag Psykisk Hälsa, Sveriges Kommuner & Landsting.

PRISUTDELNING I DRAKEN

15 november kl 11:50

CAN:s Prisutdelning

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning delar ut CAN:s drogforskningspris och pris för förebyggande arbete. Drogforskningspriset utses av en priskommitté. Årets förebyggare (organisation eller person) utses av en jury efter en öppen nomineringsprocess och Årets kommun utses av samma jury med Preventionsindex som bas. Efter sommaren tar CAN emot nomineringar till Årets förebyggare.

Medverkande

Representanter från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN

SEM1

E-cigarettor och örtprodukter – nya produkter på marknaden

Vad är örtprodukter för rökning och vad är e-cigarettor? Vilka regler gäller för dem? EU:s tobaksprodukt direktiv har lett till att det numera finns reglering avseende både örtprodukter och e-cigarettor i Sverige. Josefin P Jonsson, enhetschef på Folkhälsomyndigheten för tobaksprevention, informerar om reglerna.

Medverkande

Josefin P Jonsson, enhetschef på Folkhälsomyndigheten för tobaksprevention.

SEM2

Aktuell forskning om ungdomars utveckling genom tonåren

Vad påverkar ungdomars livsvillkor? Hur har ungdomar det idag med sig själva, sina vänner, familj, skola och på fritiden? Vilka erfarenheter har de av alkohol och droger? Doktoranderna Karin Boson och Sabina Kapetanovic från forskningsprogrammet LoRDIA (Longitudinal Research on Development In Adolescence) berättar om sina rykande färskaste studier baserat på information från närmare 2000 ungdomar, deras föräldrar och lärare.

Medverkande

Karin Boson och Sabina Kapetanovic LoRDIA, Göteborgs universitet.

SEM3

Vad händer sen? Lagstiftning om alkohol i sociala medier, case Finland och Sverige

Finland har sedan ett par år tillbaka en mycket stark lagstiftning kring alkoholreklam i sociala medier. I Sverige har vi inte följt samma väg. En internationell forskargrupp tittar på vad finska lagstiftningen har haft för effekt och gör jämförelser med hur det ser ut i Sverige. Under föreläsningen presenteras både finska och svenska resultat.

Medverkande

Mikaela Lindeman, Helsingfors Universitet, Centre for Research on Addiction, Control and Governance.

Från riskgrupp till friskgrupp – Childrens program – en metod för att stärka barn och familjer med beroendeproblematik

Childrens program är ett relations- och kommunikationsprogram för barn 7 – 12 år med föräldrar med beroendeproblematik, där även föräldern involveras i programmet. Forskning har följt Childrens program för att undersöka motståndskraft och psykisk hälsa hos barnen. Även föräldrar och projektledare har ingått i studien.

Medverkande

Projektledare Lars Lewerth och utbildningsledare Helen Olsson, från Childrens program. Agneta Tinnfält, lektor i folkhälsovetenskap och forskare i Childrens program samt Madelene Larsson, projektsekreterare och filosofie licentiat i Folkhälsovetenskap, från Örebro universitet.

ANDT på schemat – ett metodmaterial för lärare

ANDT på schemat är ett metodmaterial för lärare, utvecklat av lärare. Syftet med metoden är att underlätta för lärare att integrera ANDT-undervisning i deras ordinarie ämnen. Metoden fick pris som Årets förebyggande insats vid Förebygg.nu 2015.

Medverkande

Kristofer Odö, samordnare, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN

Stadsplanering, brott och trygghet

Det brottsförebyggande arbetet måste starta redan i samhällsplaneringen. Seminariet beskriver några olika typer av platser, vilka problem som kan uppstå på dessa och hur vi kan förebygga problemen redan i planeringsstadiet. Du får också exempel från verkligheten på bra och mindre bra lösningar.

Medverkande

Thomas Pettersson, Verksamhetsstyrning & Analys, Polisregion Väst.

Maskulinitet, dopning och kopplingen till våld

Män använder mest våld men är också utsatta för mest våld. Män utsätter också kvinnor för våld, både i det offentliga rummet och i de nära relationerna. På Dopingjouren har de kontakt med anhöriga till personer som missbrukar anabola steroider. De utsatta beskriver att de möter aggressivitet, våldsamhet, påtvingade sexuella handlingar, isolering från omvärlden, förtryck och manipulation i varierande grad. Hur påverkar de föreställningar och ideal som finns i vårt samhälle kring våld och manlighet, mäns användning av våld mot varandra och mot kvinnor i dessa familjer?

Medverkande

Annica Börjesson, Dopingjouren, Karolinska universitetssjukhuset. Katarina Björkgren, ansvarsområde "Mäns våld mot kvinnor", Länsstyrelsen Västra Götalands län.

SEM8**Marknadsföring och tillsyn av tobaksreklam**

Vet du vad som gäller för tobaksreklam? Huvudregeln är att det är förbjudet att marknadsföra tobaksprodukter. Däremot är det tillåtet med viss marknadsföring inne på försäljningsstället. Kristina Wallin och Elin Höggeborn, jurister på Konsumentverket informerar om bestämmelser och praxis kring tobaksreklam.

Medverkande

Kristina Wallin och Elin Höggeborn, jurister, Konsumentverket.

SEM9**Festens arenor – Betydelsen av plats och nätverk för ungdomars berusningsdrickande**

Att festa tillsammans med kompisar innebär för många ungdomar ett avbrott i den vardagliga rutinen. Festens olika arenor innebär olika sorters fester tillsammans med olika kompisar och olika sorters berusningar. För att få positiva erfarenheter krävs planering och kontroll. Seminariet redogör för en studie med 23 ungdomar, 16-18 år från tre mindre samhällen i södra Sverige. Studier runt arenornas betydelse är en del av ett avhandlingsarbete i socialt arbete och inspirationen kommer från 20 års erfarenhet av uppsökande och förebyggande ungdomsarbete.

Medverkande

Birgitta Ander, Jönköping University, Forskarskolan Hälsa och Välfärd.

SEM10**Ansvarsfull alkoholpolitik – Är det politiska uppdraget att spara pengar eller att bygga välfärd?**

Hur påverkar svensk alkoholpolitik kommunerna? Vad är effektiv och ansvarsfull alkoholpolitik? Hur mycket pengar kan kommunerna tjäna på minskad alkoholkonsumtion? Jan Linde leder ett samtal om vad som är ansvarsfull alkoholpolitik.

Medverkande

Jan Linde, ordförande, Svensk förening för folkhälsoarbete, SFFF.

Narkotikapolitik och praktik i Sverige

Den globala debatten kring narkotika har varit intensiv de senaste åren. Det har lett till att ett nytt vägledande dokument har tagits fram av flera av världens länder genom UNGASS (United Nations General Assembly Special Session on Drugs). Efter flera år med debatt om inriktningen är dagens utmaning att implementera den fastlagda politiken. Seminariet behandlar hur Sverige påverkas av utvecklingen globalt samt hur narkotikasituationen ser ut i Sverige, och fokuserar främst på cannabis.

Medverkande

Linda Nilsson, generalsekreterare, World Federation Against Drugs.

Förebygg spelproblem lokalt och regionalt samt ta ett samlat grepp om spelproblem och alkohol

Problem med spel om pengar är en folkhälsofråga som drabbar individ, familj och samhälle. Från och med januari 2018 kommer antagligen kommuner och landsting/regioner att få ett större ansvar för området då regeringen föreslår att spelproblem läggs in i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen på samma sätt som alkohol och droger. Seminariepasset är uppdelat på två delar. Den ena delen kommer att fokusera på vad lagändringen innebär för förebyggande arbete på lokal och regional nivå och varför barn och unga är särskilt viktiga i detta. Den andra delen presenterar samband mellan alkohol, psykisk hälsa och spelproblem.

Medverkande

Jessika Svensson och Ulla Romild, utredare, Folkhälsomyndigheten.

Alkohol och äldre

Föreläsningen kommer att handla om hur alkoholbruket förändrats hos äldre under det senaste halvsekle i sammanhang med andra förändringar som skett i den åldrande befolkningen. Eventuella konsekvenser av de förändrade alkoholvanorna kommer också att diskuteras.

Medverkande

Ingmar Skoog, professor i psykiatri, föreståndare för Centrum för Åldrande och Hälsa, AgeCap, Göteborgs Universitet.

Alkohol och våld

Alkohol är inblandat i många våldsbrott. Vad säger forskningen, på vilket sätt påverkar alkohol våldet och hur kan vi förebygga? Alkohol och våld är temat på den årliga forskningsrapporten Alkoholen och samhället, skriven av ett internationellt forskarteam specialiserade på alkohol och dess effekter. Utgivare av rapporten är Svenska Läkaresällskapet, IOGT-NTO och Centrum för utbildning och forskning kring riskbruk, missbruk och beroende (CERA) vid Göteborgs universitet.

Medverkande

Frida Dangardt, läkare och forskare, Sahlgrenska akademien och universitetssjukhuset, medlem i forskargruppen. Claudia Fahlke, professor, Psykologiska institutionen, Göteborgs Universitet.

FÖRELÄSNING I DRAKEN

15 november kl 16:10

Myndighetssamverkan för att stödja genomförandet av ANDT- strategin; nulägesbeskrivning och framtidsutblickar!

Folkhälsomyndigheten fick i och med ANDT-strategin 2016-2020 ett breddat uppdrag att stödja genomförandet av strategin. En del i det uppdraget är att verka för nationell samordning och för ett effektivt och kunskapsbaserat arbete. Det här passet kommer främst att beskriva den myndighets-samverkan som är en viktig del i det arbetet; nulägesbeskrivning och framtidsutblickar!

Föreläsare

Linda Brännström, Folkhälsomyndigheten, Charlotta Rehnman Wigstad, Socialstyrelsen, Marie Montin, Länsstyrelsen samt Susanne Zackrisson, Läkemedelsverket.

FESTKVÄLL

15 november kl 19.00

Varmt välkommen till Festkväll på Förebygg.nu 2017

Onsdagen den 15 november kl. 18.45 serveras fördrink i Drakens foajé på Folkets Hus. Kl. 19.15 startar Festkvällen med trerätters middag och underhållning.

Kvällens värdinna är May-Britt Rinaldo. När du avnjutit middagen finns det tid för dans, ”tjôt” och möjlighet att ta en alkoholfri drink i baren.

EMRIK LARSSON ÄR KVÄLLENS DJ OCH SPELAR MUSIK 21:40 TILL 23:30!

Varmt Välkommen!

Det finns omklädningsmöjligheter på Folkets Hus.

FOKUSSPÅR

16 november kl 9:00-14:20 | I anmälan väljs ett fokusspår vilket du följer under hela dagen

1. Tobaksproduktdirektivet (TPD) – tobakstillsyn från teori till praktik

På detta fokusspår kommer vi bland annat att omsätta bestämmelserna i tobaksproduktdirektivet från teori till praktik. Vi börjar med ett teoripass med Folkhälsomyndigheten om bestämmelserna i tobakslagen. Därefter kommer vi att omsätta kunskapen i praktiken i en workshop om tobaksmärkning. Vi avslutar fokusspåret med att inspireras av Stockholms stads målmedvetna arbetssätt inom tobakstillsyn.

Moderator

Miia Vuolama, Länsstyrelsen Västra Götalands län.

Pass 1 Reglering

Nya krav utifrån TPD gällande märkning av Tobaksprodukter

Tobakslagen ändrades den 20 maj 2016 vilket bland annat innebär strängare krav för märkningen av förpackningar till tobaksvaror. Josefin P Jonsson, Folkhälsomyndigheten informerar om reglering av tobaksvaror utifrån tobaksproduktdirektivet. Fokus på passet kommer att ligga på de regler som kommunen har tillsynsansvaret för.

Medverkande

Josefin P Jonsson, Folkhälsomyndigheten.

Pass 2 Workshop

De nya märkningsreglerna för tobaksprodukter

Workshop om tobaksmärkning. Vi kommer att arbeta i grupp och med Jakob Kilner, sakkunnig inom tobakslagen, omsätta bestämmelserna i föreskrifterna om märkning till praktik. Hur ser en rättmärkt tobaksprodukt ut? Hur ser en felmärkt tobaksprodukt ut? Efter passet ska du kunna göra tillsyn och veta hur olika tobaksförpackningar ska se ut på riktigt och inte bara i teorin.

Medverkande

Jakob Kilner, Länsstyrelsen Västra Götalands län.

Pass 3 Tobakstillsyn

Praktisk tillsyn & kontrollköp i Stockholms stad

I Stockholms Stad har man länge jobbat brottspreventivt och förebyggande med tobakstillsyn. Dessutom har man målmedvetet jobbat mycket med kontrollköp. Conny Carlsson Sundman, Samordnare Tillsyn Tobak och Folköl kommer att berätta hur Stockholms stad gör tobakstillsyn och vilken effekt det har haft.

Medverkande

Conny Carlsson Sundman, samordnare Tillsyn Tobak och Folköl, Stockholms stad.

2. Narkotika / Cannabis – Situationen idag

På detta fokusspår kommer du både att få fördjupade kunskaper om cannabis globalt och legaliserings konsekvenser. Utöver detta presenteras åtgärdsplanen för att motverka narkotikadödligheten som tagits fram av Socialstyrelsen i samverkan med Folkhälsomyndigheten. Dessutom diskuteras partydrogandet, hur det är en inkomstkälla för kriminella gäng samt hur vi kommer tillrätta med öppna drogscener.

Moderatorer

Lennart Rådenmark, Länsstyrelsen Västra Götalands län. Ulla Kungur, Göteborgs Stad.

Pass 1

Cannabis globalt

(föreläsning hålls på engelska)

Angela Me kommer att fokusera på cannabis som fortsätter att vara den vanligaste drogen globalt. Dr Me ger i denna workshop en överblick av utvecklingen globalt, både vad det gäller produktion, potens, användning och vilka konsekvenser en legalisering av cannabis kan få. Vi får fakta från the World Drug Report..

Medverkande

Chloe Carpentier, Chief of the Drug Research Section at the United Nations Office on Drug and Crime (UNODC).

Pass 2

Narkotikadödligheten

Regeringen gav Socialstyrelsen i samverkan med Folkhälsomyndigheten i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för att motverka narkotikarelaterad dödlighet. Förslaget presenterades i april och åtgärdsplanen ska gälla till och med 2020. De föreslagna åtgärderna, som omfattar både legal och illegal användning av olika narkotiska preparat, redovisas av Socialstyrelsen. Därefter kommer en panel med representanter från några idéburna organisationer att kommentera förslaget.

Medverkande

Charlotta Rehnman Wigstad, samordnare ANDTS, Socialstyrelsen. Paneldeltagare från idéburna organisationer.

Pass 3

Partydrogandet

Handel med narkotika utgör en viktig inkomstkälla för organiserad brottslighet. Vi har fått fler öppna drogscener. Hur bidrar partydrogandet till detta och hur ser kopplingen till de kriminella gängen ut? Vad är köparens moraliska ansvar?

Medverkande

Ann-Sofie Hermansson, kommunstyrelsens ordförande (s), Göteborg. Mika Jörnelius, kriminalkommisarie, Polismyndigheten Västra Götaland samt representant från Svenska narkotikapolisföreningen (SNPF).

3. Ensam är stark tillsammans med andra – om ensamkommande barn och ungdomar

Under detta fokusspår kommer vi att börja med att ge en övergripande bild kring nyanlända barn och ungdomar kopplat till ANDT- frågorna. Spåret fokuserar sedan kring ensamkommande ungdomar och den problematik som finns kring oro, ohälsa och droganvändande. Vi avslutar med konkreta exempel på samverkan och metoder för att kunna jobba vidare lokalt.

Moderatorer

Salam Kaskas, Västra Götalandsregionen. Gunnel Falck, Göteborgs Stad.

Pass 1

Mellan det förflutna och framtiden – hur kan vi stödja nyanlända barns hälsa?

Idag är det fler barn i världen som befinner sig på flykt än kanske någonsin. De flesta har tvingats fly från krig, våld och övergrepp. En liten del av dem kommer till Europa och Sverige. Vad vet vi om hur vi kan underlätta rehabilitering, läkning och integration? Vad visar forskningen och hur arbetar vi i praktiken?

Medverkande

Henry Ascher, MD, PhD, professor i folkhälsovetenskap, Docent i barnmedicin. Sahlgrenska akademien, barnläkare vid flyktingbarnteamet, Angereds Närsjukhus.

Ensamkommande ungdomars kontakt med Maria-mottagningarna i Sverige

Det finns numera öppenvårdsmottagningar för ungdomar som söker hjälp för problem med alkohol och narkotika i ett flertal av Sveriges större städer. Gemensamt för de flesta av verksamheterna är att de drivs gemensamt av kommun och sjukvård och att de erbjuder både förebyggande och behandlande insatser. I detta seminarium presenteras uppgifter om de ungdomar som kommer i kontakt med mottagningarna, med särskilt fokus på uppgifter om ensamkommande ungdomars sociala situation, droganvändning och psykiska hälsa.

Medverkande

Mikael Dahlberg Fil dr. och universitetslektor, Institutionen för pedagogik, IKM, Linnéuniversitetet.

Pass 2

Självmedicinering i ovisshetens skugga

Christian Frödén, polis i Ensamkommandegruppen vid Gränspolisen region Stockholm berättar om sina erfarenheter i arbetet med ensamkommande barn. Droger är för dessa ungdomar ett sätt att dämpa ångest. För att bygga förtroende och tillit arbetar polisen uppsökande. Det är ett långsiktigt arbete som är komplext och viktigt med många bottnar.

Medverkande

Christian Frödén, Gränspolisen region Stockholm.

Ensamkommande ungdomar – en drogfri framtid?

Om gemenskap, lockelse och alternativ. Mohamed Rage, ordförande för SIMON (Svenskar och invandrade mot narkotika) i Luleå och Abdulahi Cadaani (SIMON Gävle) samtalar utifrån sina erfarenheter som ensamkommande och som anställd på boende om hur vi kan förbygga drogproblem hos målgruppen.

Medverkande

Mohamed Rage, Abdulahi Cadaani och Ann-Sofie Roberntz, SIMON – Svenskar och invandrade mot narkotika.

Pass 3

Helhet, samverkan och inkludering får Hallands blommor att blomma

I Halland används en metod som inkluderar många aktörer och omfattar helheten. I arbetet har de identifierat risker, orsaker och konsekvenser samt genomfört åtgärder. Tack vare arbetet med helheten har Halland lättare kunnat gå från ord till handling. Det ger framgång för ett hållbart arbete som ska bidra till jämlik hälsa och Hallänningar som blommor.

Medverkande

Linda Wennerholm, Länsamordnare ANDT- förebyggande arbete och föräldrastöd, Länsstyrelsen Hallands län.

PID – Preventiva Insatser mot Droger, till dig som i ditt arbete möter ensamkommande barn och unga

PID är ett projekt som var verksamt under 2015-2016 utifrån behovet av kompetenshöjande insatser kring ensamkommande barn i förhållande till droger. Under föreläsningen delges de kunskaper och erfarenheter som gjordes i projektet. Fokus kommer vara kring att förebygga, upptäcka och hantera missbruk bland ensamkommande barn och unga. Föreläsningen berör även vad som finns att tänka på när denna målgrupp vänder sig till öppenvårdsbehandling.

Medverkande

Maria Wallander, socionom, mottagning Maria Malmö.

4. Skolspåret

Den viktigaste skyddsfaktorn för barn och ungdomar är att klara skolan. Därmed är motivation, ett gott skolklimat, tillitsfulla relationer mellan elever och mellan lärare och elever en del av hälsofrämjande skolutveckling. I det här spåret presenteras lokala exempel på hur kommuner, skolledning och elevhälsan skapar förutsättningar för en hälsofrämjande skola.

Moderator

Anna Raninen, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN

Pass 1

Om att skapa förutsättningar för god elevhälsa

Kommunens perspektiv

Team Agera är en del av elevhälsan i Grästorps kommun och ett samarbete mellan skolan och socialtjänsten. Fokus ligger på barn och familjer där det förekommer missbruksproblem, psykisk ohälsa eller våld. Genom att arbeta förebyggande är målet att tidigare och i ökad utsträckning hitta barn och familjer som av olika anledningar är i behov av hjälp och stöd. Team Ageras existens bidrar till att fler barn i gråzonen fångas upp, och såväl föräldrar och professionella kan vända sig till dem vid behov av stöd och hjälp.

Medverkande

Maria Elg, samordnare/kurator Team Agera.

Linda Hurtig, samordnare/Familjecentralen Team Agera.

Skolledningens perspektiv

Hur kan skolledningen skapa bra förutsättningar för gott skolklimat och resultat för eleverna?

Medverkande

Daniel Fredriksson, Biträdande rektor, Söderbaumska skolan, Falun.

Pass 2

Om (insatser mot) ohälsa bland elever

Skolan som faktor för utjämning av klassrelaterad ohälsa

Det finns markanta klassrelaterade skillnader i alkoholrelaterad ohälsa. Enligt Karl Gauffins studier så kan de i första hand förklaras av socioekonomiska skillnader i skolresultat.

Medverkande

Karl Gauffin, forskare vid CHESS

Ett livsviktigt samtal

Ett modererat samtal med Veronica Ericsson, specialpedagog och Lisbet Johansson, skolsköterska från Mottagningsenheten Välkomsten i Vänersborg samt Emma Hallgren, specialpedagog och Martin Brav, skolkurator från Årstaskolan i Stockholm.

Medverkande

Pernilla Bredberg, verksamhetschef och Lisbet Johansson, skolsköterska, Mottagningsenheten Välkomsten i Vänersborg. Emma Hallgren, specialpedagog och Martin Brav, skolkurator, Årstaskolan i Stockholm.

Om skolan som miljö: Rökfria skolgårdar

Att kartlägga, följa upp och samarbeta med tillsynshandläggare och skola.

Medverkande

Carin Håkansson, projektledare TBU – Tobaksfria barn och unga i Blekinge, Länsstyrelsen Blekinge län.

Om framtiden: En spaning om hur vi kan skapa en hälsofrämjande skola

Martin Karlberg, PhD, Skolforskare vid Uppsala universitet, beskriver hur man kan använda en evidensbaserad praktik för att skapa goda relationer, goda skolprestationer och en hälsofrämjande skola.

Medverkande

Martin Karlberg, PhD, Skolforskare vid Uppsala universitet.

5. Våra alkoholvanor – normpåverkan eller eget val?

Vilka normer styr i vårt samhälle och hur påverkar dessa alkoholmönstret i olika grupper? Vi börjar dagen med att fördjupa oss i begreppet normer kopplat till påverkan på vårt beteende och vårt leverne. Vi kommer fokusera på tre grupper i samhället, männen, kvinnorna och slutligen ungdomarna. Hur ser mönstret i människors attityd till alkohol ut utifrån ett så kallat alkoholindex och vilka rådande normer påverkar respektive grupp. Dagen kommer genomsyras av delaktighet med er deltagare och vi kommer bli hjälpta med att fundera utifrån ett normkritiskt perspektiv av Carina Kullgren. Under spåret presenteras även rykande färsk forskningresultat.

Moderator

Marlene Nilsson, Västra Götalandsregionen.

Pass 1

Normer och dess påverkan

Normer är idéer, föreställningar och förväntningar kring vad som anses vara "normalt/det normala" i ett visst sammanhang. De har stark påverkan på det sociala livet – på relationer människor emellan, vår självuppfattning och syn på andra. Genom att lära oss mer om hur normer fungerar kan vi få syn på och förändra negativa eller begränsande mönster och beteenden.

Medverkande

Carina Kullgren, filosofie doktor i etnologi, Universitetslektor i kulturvetenskap Högskolan Väst.

Mer tillåtande attityd till alkohol – men unga går mot strömmen

Det finns ett samband mellan attityder till alkohol och hur vi faktiskt dricker. Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol, undersökningen genomförs årligen på uppdrag av IQ.

Medverkande

Sara Dinwiddie, IQ-initiativet.

Pass 2

Män – alkohol

Vad är det som gör att killar och män är överrepresenterade när det kommer till alkohol- och drogmissbruk? Tillsammans diskuterar vi om förväntningar på killar och män spelar in i alkohol- och drogkonsumtion.

Medverkande

Josef Kamperin, jämställdhetspedagog och Asgeir Persson, samordnare från föreningen Män för jämställdhet.

Kvinnors alkoholvanor – framtidens utmaning för det hälsofrämjande arbetet

Kvinnors ändrade alkoholvanor handlar inte bara om att kvinnor dricker mer än tidigare generationers kvinnor utan att tidigare normer och förväntningar bryts. Lusten att berusa sig har spridit sig och bekostas av egna medel när det passar kvinnan själv.

Medverkande

Leena Haraké, KSAN Kvinnoorganisationernas Samarbetsråd i Alkohol- och Narkotikafrågor.

Futura01 – unik studie om unga och droger

Vad innebär det att så många unga avstår från alkohol idag? CAN har under 2017 inlett en longitudinell studie som ska följa unga som i år går i årskurs nio upp i vuxen ålder.

Medverkande

Jonas Raninen, forskare och utredare på Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN

6. Brottsförebyggande spår

Fokusspåret presenterar och ger förslag på åtgärder för den multikulturella storstaden och småstaden i det brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbetet. Åtgärderna syftar till att undvika skillnader i social trygghet, hälso- och livsvillkor samt ger möjligheter till att identifiera gemensamma problembilder för myndigheter, kommun och andra brottsförebyggande aktörer.

Moderator

May-Britt Rinaldo, kommissarie, Polisregion Väst.

Pass 1

Trygg i Göteborg – överenskommelser om samverkan mellan polis och stad/stadsdelsförvaltningar

Ett seminarium som handlar om var arbetet med modellen befinner sig idag, vilka lärdomar vi kan dra efter drygt tre år, vilka frågor som har visat sig vara viktiga att samverka kring, vilka andra aktörer som kan behöva vara med i samverkan och vilka utmaningar det finns i modellen. Gör vi skillnad med vårt samverkansarbete?

Medverkande

Gunilla Henningson, utvecklingsledare, trygghetsfrämjande och brottsförebyggande frågor, Social resursförvaltning, Göteborgs Stad.

Pass 2

Särskilt utsatta områden i Göteborg

Presentationen behandlar problemområden i Göteborg och hur myndigheter, kommun och andra aktörer kan avhålla sig från att arbeta i stuprör för att undvika sociala risker och oönskade händelser. Presentationen har ett fokus på trygghetsskapande arbete i Göteborg, medborgarlöften, samverkansavtal med kommuner samt identifierade skillnader i livsvillkor och hälsa.

Medverkande

Nakisa Khorramshahi, utvecklingsledare, Social resursförvaltning, Göteborgs stad. Stefan Hellberg, brottsanalytiker, Verksamhetstyrning & Analys, Polisregion Väst.

Pass 3

Medborgarlöfte och brottsförebyggande arbete

En presentation av polisens medborgarlöfte och brottsförebyggande arbete tillsammans med kommunen och länsstyrelsen i en mindre stad i Sverige. Efter det delges några konkreta exempel på aktiviteter sprungna ur samverkansavtal och preventionsnätverk samt vikten av samverkan; samverkan på riktigt!

Medverkande

Anneli Svensson, polisinspektör och kommunpolis från Lokalpolisområde Falkenberg, Polisområde Halland, Polisregion Väst.

Embedded School Liaison Officers – Prevention of drugs, alcohol, cyber abuses and related crimes

(presentationen hålls på engelska)

Employment of Police Community Support Officers working as School Liaison Officers (SLOs) in secondary schools in two urban authorities in the West Midlands, England. Focus on prevention of drug use and cyber bullying through education to 1900 students between 11 and 18 years as well as dealing with day to day issues at the school. Presentation of the Oxford University analysis of results and findings of crime prevention from two years embedded SLOs.

Medverkande

Sean Hannigan, Police Sergeant, Police Constabulary Leicestershire, West Midlands, England.

GEMENSAM AVSLUTNING I DRAKEN

16 november kl 14.30

Stafettpippen går vidare

Förebygg.nu lämnar över stafettpippen till Drogfokus

Vår sort – om socialt utanförskap i ett barnperspektiv

Tillsammans med Joel Alme och Peter Molin ska vi göra en resa i skuggan av barns utsatthet, av alkoholmissbruk och av vuxna som svek. Resan går också i skenet av vuxna som fanns där och som var avgörande för att livet kunde gå väl för barnet. Denna resa kommer vi göra i form av ett konsertertal som bygger på låtar från Joels skiva Flyktligan. Joel Alme är musiker, sångare och låtskrivare och har släppt flera album. 2015 släpptes hans första skiva på svenska, Flyktligan med texter som bygger på hans egen uppväxt. Peter Molin är socionom och arbetar idag inom Göteborgs stad med satsningen Jämlikt Göteborg.

Medverkande

Joel Alme, musiker, sångare och låtskrivare. Peter Molin, utvecklingsledare Jämlikt Göteborg.

PLATS

Konferensen Förebygg.nu genomförs på Folkets Hus i Göteborg, Olof Palmes plats 3

Mer information på
www.forebygg.nu

ARRANGÖRER

SAMARBETSPARTNERS

UNGDOMENS NYKTERHETSFÖRBUND